

Резолюція на доповідь В. Я. Чубаря

Україна підходить до кінця 1933 сільсько-господарського року з рядом серйозних досягнень, із незрівняно вищими кількісними й якісними показниками, ніж на всі попередні сільсько-господарські роки.

До XVI роковин Жовтневої революції цілком і достроково вивершено річний план хлібоздачі по всіх секторах. На 5 листопада—на 15 днів раніше ніж горік, цілком виконано план озимої сівби. Значно підвищилася, проти минулого року, врожайність колгоспних ланів України. Пересічно по республіці припадає на трудовень від 4 до 6 кгр. хліба, при чім сотні колгоспів забезпечили видачу 12—14 кгр. і більше.

Ці показники свідчать про те, що Україна вийшла з прориву 1931—1932 років, пододала відставання свого сільського господарства і утворила міцний фундамент для перетворення всіх колгоспів на більшовицькі, всіх колгоспників на заможних.

Перемога України є перемога цілого Радянського Союзу, торжество генеральної лінії партії, наслідок мудрих вказівок вождя партії і світового пролетаріату тов. Сталіна та більшовицької боротьби КП(б)У за перетворення цих вказівок у життя.

Історична постанова ЦК ВКП(б) від 24 січня 1933 року, що зміцнила керівництво КП(б)У випробуваними більшовиками-керівниками, і дала сувору оцінку роботі КП(б)У в галузі сільського господарства, з явилася величезним важелем розгортання більшовицької самокритики в партійних організаціях України, знаряддям підвищення пильності, бойової мобілізованості та озброєння партійних лав для боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві.

Виняткову роль у подоланні відставання сільського господарства України відіграла та величезна допомога, що її дістала Україна від Центрального Комітету партії та уряду СРСР: 35 млн. пудів насінної, харчової і фуражної позики навесні 1933 року, 15 тис. нових тракторів, 2400 комбайнів і 3000 автомашин—такі основні цифри величезної матеріально-технічної допомоги, що її подали Україні ЦК ВКП(б) та Раднарком СРСР.

Найкрупнішу роль у боротьбі партійних і комсомольських організацій України за ліквідацію прориву в сільському господарстві відіграв розгром куркульських, білогвардійських, махновських, петлюрівських, націоналістичних елементів, що засіли в МТС, колгоспах, радгоспах, земельних органах, Наркомосі, Сільгоспакадемії, ВУАН та інших дільницях національно-культурного будівництва, що змикалися в своїй зрадницькій контрреволюційній, шкідницькій роботі з імперіалістичними інтервентами фашистської Німеччини та панської Польщі, що намагалися зірвати соціалістичну перебудову сільського господарства України, відірвати Україну від Радянського Союзу, утворити умови для реставрації капіталізму в СРСР.

Величезну вагу для ліквідації прориву мала перебудова методів і форм керування сільським господарством відповідно до вказівок тов. Сталіна про те, що нове колгоспне село потребує нових методів керування, покладаючи

на більшовиків пряму й безпосередню відповідальність за перебіг виробництва й господарювання в колгоспах.

Організація з ініціативи тов. Сталіна політвідділів при МТС відіграла виняткову роль в організаційно-господарському зміцненні колгоспів, у перебудові та зміцненні колгоспних виробничих партійних і комсомольських організацій та розгортанні політично-масової роботи. Боротьба проти кабінетних, паперово-канцелярських методів керування, за більшовицьку оперативність, справжню організаторську й масово-політичну роботу, розгортання роботи політвідділів, відрядження 3500 комуністів для постійної і 12,5 тис. для тимчасової роботи на селі, виховання керівних кадрів у дусі виконання в суті і деталі повсякденної чорнової роботи, перебудова сільської парторганізації і значне зміцнення на цій основі партійного впливу в колгоспах, підвищення відповідальності пролетарських організацій міст за піднесення та розвиток сільського господарства—такі основні елементи тієї перебудови форм і методів керування сільським господарством, яка відіграла вирішальну роль у досягнених успіхах України.

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У, відзначаючи всі ці успіхи, разом з тим вважає, що найбезпечнішим був би тепер найменший прояв самозаспокоєння, благодюшності, зазнайства, запаморочення від досягнутих успіхів.

Перед КП(б)У стоять тепер надзвичайно складні й відповідальні завдання. Колгоспне будівництво України треба піднести тепер на новий, ще вищий ступінь.

Якщо на початку боротьби за ліквідацію прориву в сільському господарстві України основне завдання полягало в перебудуванні лав партійної організації, розстроєнні саботажу, що його організували куркульські елементи, розгромі класового ворога та ліквідації прямих наслідків шкідливої діяльності, то тепер більшовики України повинні перенести центр ваги на будівничо-творчу роботу на всіх дільницях соціалістичного, в тім числі національно-культурного будівництва. Комуністи повинні вдаватися самі в усі деталі повсякденної чорнової роботи, виявляти, виховувати й висувати віддані соціалістичному будівництву кадри працювати не покладаючи рук над далішим піднесенням та розвитком соціалістичної України—невід'ємної частини великого Союзу Радянських Республік.

Тому, всякі спроби «відпочити», поблагодюшествовати, вернутися знову до директивно-декларативних методів керування, підмінювати ділову більшовицьку роботу бюрократичною писаниною та кабінетною циркуляротворчістю,—є не менший злочин перед партією і вимагає також самого за-судження від усіх партійних організацій, як і притуплення більшовицької пильності в багатьох товаришів на Україні на попередньому проривному етапі.

Найшаленіший опір рештків розгромленого класового ворога, найсерйозніші хиби в організації колгоспного виробництва і праці, низьке використання машин, великі втрати колгоспного врожаю, наявність ще ряду відсталих районів і колгоспів та незадовільні показники з буряків — все це вимагає від партійних організацій України дальшого напруження всіх сил для того, щоб закріпити досягнутих успіхів, зліквідувати всі наслідки відставання минулих проривних років, забезпечити 1934 року більшовицький, ще вищий колгоспно-радгоспний врожай.

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У вважає, що основні завдання, які стоять перед партійними організаціями України в галузі колгоспного будівництва —є дальше організаційно-господарське і політичне зміцнення колгоспів, висунення і підготовка більшовицьких керівних кадрів, боротьба за цілковите освоєння технічної бази радгоспів, МТС та колгоспів, за корінне поліпшення організації виробництва і праці в колгоспах, за виконання 1934 року агро-технічних вимог, за дальше підвищення якості більшовицького

керування, за бережне й ощадне ставлення до колгоспного трудовця, за високі прибутки колгоспників.

Наступна зима має пройти під знаком серйозного більшовицького готування до розв'язання всіх цих основних завдань, під знаком забезпечення високого врожаю в 1934 році.

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У вважає за потрібне провести такі практичні заходи:

А. Організаційно-виробничі питання колгоспного будівництва та завдання господарського керування колгоспами.

Успіхи України в галузі колгоспного будівництва з особливою гостротою висуюють завдання всебічного освоєння техніки та організації колгоспного виробництва. Неодмінна умова успішного здійснення цього найважливішого завдання є зміцнення планової засади в колгоспах та підвищення якості агро-технічного обслуговування й організаційно-господарського керування колгоспами від МТС.

1. Про заходи до зміцнення МТС та керування колгоспами від МТС.

Завдання підвищення якості керування колгоспами з боку МТС вимагає від партійних організацій України всебічного зміцнення тих, що є, і особливо нових машино-тракторних станцій.

Відповідно до цього пленум ЦК і ЦКК вважає за потрібне:

1) Виходячи з того, що нинішні розміри значного числа МТС, як охоплення земельної площі, так і кількістю обслуговуваних колгоспів, утруднюють завдання безпосереднього керування тракторними бригадами та забезпечення організаційно-господарського і політичного керування колгоспами, реорганізувати сітку МТС в такому напрямі:

а) розмір зернових МТС не повинен перевищувати 25—30 тис. га з кількістю 20—25 колгоспів та 60—80 тракторів;

б) МТС бурякових районів не повинна перевищувати 18—20 тис. га, а кількістю 25—30 колгоспів і 40—60 тракторів.

Запропонувати обкомам і облвиконкомам спільно з Наркомземом УСРР протягом листопада—грудня переглянути сітку існуючих МТС, подавши її на затвердження ЦК КП(б)У.

2) Одночасно з розукрупненням ряду МТС, доручити обкомам і облвиконкомам спільно з Наркомземом УСРР переглянути в цей же таки строк райони діяльності всіх МТС під поглядом ліквідації посмужності в території суміжних машино-тракторних станцій та внесення потрібних корективів в межі суміжних адміністративних районів у тих випадках, коли цього вимагає правильна організація району діяльності МТС та завдання поліпшення керування обслуговуваними нею колгоспами.

3) Відзначаючи наявність в багатьох МТС зрівняльницько-механічного підходу до розподілу між окремими колгоспами засівних завдань по площах і культурах, а також механічний розподіл тракторних робіт між колгоспами, без обліку господарської потужності кожного окремого колгоспу та забезпеченості його тяглом і робочою силою, запропонувати облтракторам і Наркомземові:

а) Звернути особливу увагу при перевірці роботи МТС на розподіл між колгоспами державних планових завдань з засівів, тваринництва та інших галузей господарства, відповідно до господарського напрямку кожного окремого колгоспу, наявності в ньому робочої сили, живого та мертвого реманенту.

б) Організувати протягом зимового періоду в апараті кожної МТС планово-виробничу групу на чолі з старшим агрономом МТС в складі агронома-плановика, агрономів-виробничників, прикріплених для обслуговування

окремих колгоспів, поклавши на них як планування в самих МТС, так і керування та інструктаж плановою роботою в обслуговуваних колгоспах.

Планово-виробнича робота МТС повинна базуватися на широкому досвіді роботи агронома-виробничника у колгоспах та на організації колгоспних мас.

Відповідно до цього треба змінити характер роботи агронома. Агронома треба розвантажити від канцелярської та технічно-облікової роботи. Обов'язок агронома є безпосередня участь в організації колгоспного виробництва.

На директорі і начальникові політвідділу МТС лежить особлива відповідальність за забезпечення роботи планово-виробничої групи.

в) Перекинути з апаратів облтракторів, облЗУ й Наркомзему групу кваліфікованих агрономів-плановиків на постійну роботу до вирішальних і найвідсталіших МТС, а також мобілізувати агрономів-плановиків з інших центральних та обласних установ.

4) Досвід минулого сільсько-господарського року показав фактичну відсутність в ряді випадків справжніх договірних двосторонніх стосунків між МТС і колгоспами. Не рідко укладення договору між МТС і колгоспами обмежувалося формальним підписуванням типового договору. Порушення договорів йшли як лінією невиконання колгоспами своїх зобов'язань перед МТС щодо підвезення пального, води, підготування ланів для тракторних робіт та своєчасного обслуговування тракторних бригад, так і лінією невиконання МТС своїх зобов'язань перед колгоспами щодо обсягу та якості виконаних нею робіт.

Зобов'язати Наркомзем, облтрактори і МТС:

а) не пізніше, як 15 січня провести кампанію укладення договорів МТС з колгоспами на основі виробничо-фінансових планів колгоспів, затверджених МТС, розглядаючи цю роботу як найважливіше господарсько-політичне завдання дальшого зміцнення керування колгоспами з боку МТС.

б) Зобов'язати Наркомзем і облтрактори встановити системагичний контроль за перебігом виконання МТС і колгоспами зобов'язань з договорами, запровадивши в практику доповіді правління колгоспу та дирекції МТС на загальних зборах колгоспників про укладені договори та їх виконання по окремих сільсько-господарських періодах.

5) Виходячи з того, що виробнича дільниця часто-густо перетворюється на перегороду між МТС і колгоспами, що виділяє керівництво МТС від колгоспу, що по-суті не забезпечує керування як тракторними бригадами, так і особливо виробничим життям колгоспів,—визнати за потрібне ліквідацію виробничої дільниці МТС.

Щоб поліпшити обслуговування МТС колгоспів та підвищити використання тракторного парку, визнати за потрібне зміцнити і підвищити роль тракторної бригади.

Тракторна бригада має бути організована, в складі 4—6 тракторів. Закріпити за тракторною бригадою певну кількість колгоспів з тим, що пересувати трактори для обслуговування в іншому колгоспі допускається тільки у винятковому випадку і то з умовою, що тракторна бригада виконала роботу в колгоспах, нею обслуговуваних.

Включити тракторного бригадира в постійний штат МТС.

Утворити в кожній МТС групу роз'їзних механіків та інструкторів-агрономів, які мусять бути прикріплені до тракторних бригад,—один агроном і механік на дві тракторні бригади. На цих агрономах, передусім, лежить організація в колгоспах, прикріплених до цих тракторних бригад, агротехнічних заходів, планової роботи та нормування, контролю за якістю виконаних робіт, обліку й контролю витрачання трудоднів.

Для кращої постави справи обліку і звітності в колгоспах вважати за потрібне мати при кожній МТС інструкторів-рахівників.

Пленум ставить перед облтракторами, директорами та нач. політвідділами МТС, як найважливіше завдання на 1934 р. оздоровити фінансовий стан МТС, впровадити засади господарського розрахунку, підвищити фінансову дисципліну.

2. Про заходи до організаційно-господарського зміцнення колгоспів.

Поруч з зміцненням МТС та керування з їх боку колгоспами, пленум ЦК і ЦКК КП(б)У вважає за потрібне провести такі основні заходи до поліпшення організації виробництва та праці в колгоспах:

1) Відзначаючи, що постанову III Всеукраїнської партконференції про розукрупнення колгоспів-велетнів до цього часу не виконано, запропонувати Наркомземові опрацювати в дводекадний строк, залучивши обласні, районні організації та МТС, типові розміри колгоспів для різних с.-г. районів України.

Покласти на обкоми і облвиконкоми безпосереднє керування розукрупненням колгоспів-велетнів, зобов'язавши їх забезпечити індивідуальний підхід до кожного колгоспу, що його розукрупнюють.

Опрацювання питань про розукрупнення має проходити з широкою участю колгоспних мас, а саме розукрупнення повинні санкціонувати загальні збори колгоспників і затвердити обласні організації.

Вважати за потрібне закінчити всю роботу коло розукрупнення колгоспів-велетнів не пізніше як у січні 1934 року.

2) Зміцнення постійної колгоспної виробничої бригади лишається далі одним з корінних і вирішальних питань організації колгоспного виробництва. Проте, досвід цього року показує, що в наслідок слабої уваги до питання про бригаду в значній кількості колгоспів протягом літа, особливо періоду збиральних робіт та молотьби, постійність бригад була порушена, а в ряді випадків бригада фактично розпалась.

Вирішальне завдання колгоспів і МТС в боротьбі за дальше організаційно-господарське зміцнення колгоспів є утворення сталих виробничих бригад, за якими треба твердо закріпити постійні ділянки землі, живий і мертвий реманент, постійний склад колгоспників та досвідчені кадри колгоспних бригадирів.

Колгоспна виробнича бригада, маючи закріпленій за собою реманент, живу тяглову силу, виділені і закріплені за кожною бригадою відповідно до наявності в неї тягла, фуражні фонди повинна розгорнути готування до весняної сівби, як певна господарська одиниця.

3) Не зважаючи на значне зміцнення трудової дисципліни в колгоспах протягом минулого року, питання про дальше підвищення колгоспної трудової дисципліни лишається далі одним з вирішальних питань боротьби за організацію колгоспного виробництва та соціалістичне виховання колгоспників. Стан трудової дисципліни в ряді колгоспів покищо ще явно незадовільний і є однією з головних причин проривів у виконанні колгоспних планів.

Зобов'язати РПК і політвідділи МТС протягом зими проробити в бригадах правила внутрішнього розпорядку і на основі широкого залучення до обговорення цих правил колгоспників опрацювати практичні заходи до проведення цих правил у колгоспах та бригадах, вимагаючи від правлінь колгоспів і бригадирів рішучої впертої боротьби проти порушників цих правил.

4. Величезне досягнення минулого с.-г. року є зростання зацікавленості колгоспників у високій вартості грудодня. Проте, практика планування і особливо витрачання трудовнів не рідко веде до розбазарювання колгоспних прибутків. Найсерйозніші хиби в цій галузі є розбухання планових фондів трудовнів поза всякою залежністю від фактичного обсягу робіт і встановлених норм виробітку та розцінок, витрачання великої кількості трудовнів на адміністративний персонал та обслуговування в колгоспах і прями перевитрати трудовнів, особливо на ненормованих роботах.

Боротьба за ощадне витрачання трудоднів є тепер одним із найважливіших завдань боротьби за високі прибутки колгоспників. Боротьба за повноцінний трудодень є, насамперед, боротьба за підвищення продуктивності праці, а, значить, за виконання в скорочені строки робіт у найвідповідальніші періоди с. г. кампаній, що є вирішальним у справі підвищення врожайності.

Виходячи з цього, зобов'язати райпарткоми та політвідділи МТС:

а) Встановити в кожному колгоспі й бригаді тверді фонди трудоднів на кожний с.-г. період, обґрунтовані плановим обсягом робіт та встановленими нормами виробітку й розцінками.

б) Організувати облік і контроль за витрачанням трудоднів у колгоспі таким чином, щоб правління колгоспу й МТС могли виявляти конкретних вимушатців та причини допущених перевитрат трудоднів.

в) Доручити Наркомземові УСРР у місячний строк опрацювати типові співвідношення між основними роботами, з одного боку, адміністративним персоналом та обслуговуваними роботами, з другого, відповідно до колгоспів різного напрямку господарства.

г) Зобов'язати НКЗем не пізніше як 1 січня забезпечити колгоспи новими трудовими книжками.

5) Нормування праці в колгоспах є найсерйозніший важіль боротьби за підвищення продуктивності колгоспної праці. Вирішальна хиба нормування праці в колгоспах є механічне схвалення колгоспами типових норм НКЗему навіть у тих випадках, коли фактичний виробіток у колгоспі значно вищий від цих норм НКЗему. Такий стан з нормуванням веде до зрівнялівки, як в розподілі роботи між окремими бригадами, так і в нарахуванні трудоднів колгоспникам.

Основні завдання в галузі нормування праці в колгоспах на даному етапі є:

а) Впровадження в практику МТС і колгоспів диференціювання типових норм НКЗему, залежно від особливостей тягла, типу причіпного знаряддя та стану ґрунту.

б) Встановлення правильних співвідношень між розцінками на основних польових роботах, та роботах в обслуговуванні, стимулюючи польові роботи.

Доручити НКЗемові в двомісячний строк опрацювати докладні вказівки МТС і колгоспам у питанні про організацію нормування праці в колгоспах.

6. Пленум ЦК і ЦКК відзначає, що в справі організаційно-господарського зміцнення колгоспів, велику позитивну роботу проробили міжрайкомісії і уповноважені РНК СРСР у справі врожайності, й надто їхню роботу коло виявлення та боротьби з втратами зерна при збиранні й обмолоті.

3. Про заходи до підвищення ефективності використання тракторного

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У відзначає, що використання тракторного парку в більшості МТС поставлено явно незадовільно. Фактично тракторний парк був використаний минулого року не більше як на 55—60 проц. виробничої потужності.

Основна причина незадовільної роботи тракторного парку є, крім низької якості ремонту тракторів та недостатнього рівня технічних знань у трактористів, погана організація використання тракторного парку:

а) Відсутність систематичного запобіжного огляду тракторів на полі та негайного усунення на ходу дефектів у роботі трактора, що їх легко усунути.

б) Відсутність рухомої ремонтної бази, забезпеченою мінімальною кількістю ходових частин для ремонту трактора безпосередньо на полі.

в) Незадовільна організація постачання тракторним загонам нафтопродуктів та відсутність контролю за витрачанням пального.

г) Відсутність пов'язання у маршрутах тракторної бригади і колгоспної бригади, в наслідок чого трактори перекидають до невідготовлених для роботи діляниць.

д) Неприпустимо недбайливе ставлення до питань матеріально-побутового обслуговування трактористів на полі (житло на полі, харчування, одежа).

Основне завдання всіх парторганізацій і МТС є підвищити продукційне використання тракторів не менш, як на 25 проц. проти фактичного стану 1933 року.

Виходячи з цього завдання, пленум ЦК і ЦКК пропонує:

1) При складанні виробничих планів колгоспів і МТС точно встановити взаємодіяння тракторних і колгоспних бригад. Встановити, що при роботі трактора на полі він підпорядкований колгоспному бригадирові щодо вибору діляниць роботи, характеру роботи і т. ін.

2) При встановленні МТС твердих графіків роботи тракторних бригад у колгоспах, обов'язково забезпечувати всю роботу в справі підготування поля для тракторів, а також умови для нормальної роботи тракторної бригади (приміщення, організація пристави пального, води і їжі).

3) Враховуючи, що значно більша частина перестоїв тракторів через низьку трудову дисципліну припадає на нічні зміни, звернути особливу увагу на забезпечення технічного керування та контролю за роботою трактористів на нічних змінах.

4) Для забезпечення продукційної роботи тракторів величезну вагу має своєчасне постачання нафтопродуктів тракторним бригадам, облік і контроль витрачання пального та боротьба з крадіжками його.

Доручити Наркомземові опрацювати і внести на затвердження Раднаркому конкретний план організації тарного господарства в МТС з таким розрахунком, щоб забезпечити на кожний трактор потрібну кількість пересувної тари, приладь для заправлення трактора (відра, лійки, насоси, вимірні приди), а також стаціонарної тари для завою запасів нафтопродуктів.

В цілях боротьби з крадіжками нафтопродуктів, вважати за потрібне:

а) встановити, що видачу всіх нафтопродуктів з складу провадиться за відповідною накладною, за якою приймають їх на складах МТС, або в тракторній бригаді, з обов'язковою перевіркою кількості та якості цих нафтопродуктів;

б) встановити, що видача нафтопродуктів враховується по кожному тракторові, причому при передачі зміни тракторист повинен точно врахувати наявну кількість нафтопродуктів, що є в нього в машині.

4. Про заходи до готування кадрів МТС і колгоспів.

Завдання освоєння технічної бази МТС, колгоспів та радгоспів, що по-велегенському зростає, вимагає кваліфікованих с.-г. кадрів. Проте, в наслідок недостатньої уваги від обкомів та слабого керування від НКЗему УСРР, готування кваліфікованих с.-г. кадрів 1932-33 року було проведено явно незадовільно. Програми і навчальні плани для курсів осінньо-зимового періоду були складені так, що переважну частину часу приділялося загально-освітнім предметам. Добір слухачів на курси провадили погано. Курси в багатьох випадках не були забезпечені кваліфікованими викладачами.

Надаючи справі готування низових с.-г. кваліфікованих кадрів виняткового значення, Пленум ЦК і ЦКК пропонує всім обкомам, райкомам і політвідділам МТС поставити питання готування кваліфікованих с.-г. кадрів

у центрі своєї практичної роботи, якнайрішучіше усунути всі хиби, що були минулого року, зробивши основний натиск на якість готування.

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У пропонує:

1) підготувати протягом зимового періоду 1933—1934 року 25000 трактористів, 4.400 бригадирів-трактористів, 11.300 шоферів, 5.000 комбайнерів і 970 дільничних механіків та 300 інструкторів-комбайнерів і лінією Уповнаркомрадгоспів 5.000 тракторів, 2.300 шоферів та 2.000 комбайнерів.

Крім того, перепідготувати силами МТС 14.000 трактористів і 1000 комбайнерів лінією Уповнаркомрадгоспів.

2) Встановити 4-х місячний строк навчання для трактористів, комбайнерів та шоферів; для 50% бригадирів-трактористів і дільничних механіків встановити 5-місячний строк навчання, для другої половини бригадирів-трактористів встановити 8-місячний строк навчання і для другої половини дільничних механіків—12 місяців.

3) Запропонувати обкомам забезпечити початок роботи цих курсів за декадний строк, направивши туди з міст інженерів, техніків та агрономів за викладачів. Зокрема, обкомам взяти під свій особливий нагляд підготування тракторних бригадирів, добір кадрів на ці курси з тим, щоб до весни всі тракторні бригади були забезпечені грамотними кваліфікованими бригадирами.

4) Для підвищення кваліфікації керівного складу колгоспів, організувати в обласних центрах місячні курси підвищення кваліфікації голів колгоспів, охопивши ними по Україні 3.000 чоловіка. У містах, районних центрах і при великих МТС зорганізувати й провести місячні курси для бригадирів колгоспів. У програмі курсів голів колгоспів та бригадирів основну увагу зосередити на агротехніці й організації праці.

5) Забезпечити на ділі закріплення тих, хто закінчить курси на роботі в тій МТС та радгоспі, які їх відрядили на курси, або підготовляли, через неодмінне складання МТС та радгоспами спеціальних договорів з усіма курсантами при вступі на курси.

Б. Практичні заходи підготування й проведення весняної засівної кампанії.

Завдання забезпечити 1934 року високий врожай вимагає від партійних організацій максимального використання зимового періоду для підготування весняної сівби.

Треба зважити досвід весняної засівної кампанії минулого року, більша частина хиб якої була наслідком невчасного й малого розгорнення підготування до весни протягом вирішальних зимових місяців.

Пленум ЦК та ЦКК вимагає від партійних організацій негайно розгорнути роботи в підготуванні до весняної сівби.

1. Про ремонт тракторів, автомашин та колгоспного реманенту.

Досвід минулого року показав, що незадовільне використання тракторів, автомашин та с.-г. реманенту значною мірою пояснювалось низькою якістю ремонту тракторів та машин. Перші дані про підготування і розгорнення ремонту свідчать про те, що хиби минулого року вже повторюються, й цього року.

Завдання уряду про ремонт протягом жовтня 8% усіх тракторів, що підлягають капітальному ремонту,—зірвано. По переважній більшості МТС на ремонт поставлено поодинокі трактори. Досі ряд майстерень МТС не підготовлені для провадження середнього ремонту, як у розумінні забезпеченості запасними частинами та матеріалами, так і мінімумом потрібного для ремонту устаткування і кадрами. Договори МТС з новоорга-

нізованими ремонтними заводами, у переважній більшості випадків, не оформлення. У постачанні ремонтним заводам та МТМ запчастин має місце некомплектність і надсилання чималої кількості браку. У ряді випадків МТС присилають на ремонтні заводи мотори, з яких знята чимала частина деталей та частин.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У вважає за потрібне:

1) Зобов'язати НКЗем, обкоми та облвиконкоми протягом декади встановити порядок господарських взаємин між МТС та заводами Укртракторремонта та МТМ, при якому були б точно встановлені календарні плани ремонту моторів.

2) Зобов'язати облтрактори та МТС закінчити не пізніше, як на 1 грудня пильне перевіряння тракторного парку та с.-г. машин і складання дефектних відомостей.

3) Виходячи з того, що в ряді МТС є тенденція вибракувати чималу кількість тракторів, особливо чужоземних марок колишнього довозу, які ще можуть бути відновлені й використані, зобов'язати НКЗем та облтрактори встановити найсуворіший контроль над вибракуванням тракторів.

4) Встановити, що не пізніше, як 15 грудня, в МТС, МТМ і на ремонтні заводи повинна бути завезена комплектно основна маса запасних частин, потрібна для зимового ремонту.

5) Вважаючи, що за одну з найсерйозніших хиб ремонтної кампанії минулого року було погане поставлення приймання й контролю якості ремонту, зобов'язати райпарткоми й політвідділи МТС:

а) налагодити технічний контроль за бракеражем у процесі самого ремонту, поставивши на цю роботу кваліфікованих інженерів-контролерів;

б) звернути особливу увагу на обов'язкове випробування відремонтованих тракторів до виходу в поле;

в) забезпечити вилучення в усіх майстернях МТС, МТМ і на ремонтних заводах спеціальних фондів преміювання за високу якість ремонту;

б) доручити Обкомам та райпарткомам не пізніше, як 1 грудня, розробити конкретні заходи й вишукати внутрішні ресурси для поліпшення виробничих і матеріально-побутових умов робітників майстерень МТС і МТМ (отеплення майстерень, ідальні, одежа).

7) Вважаючи за цілком недозволену торішню практику відтягання ремонту реманенту колгоспів на весну, зобов'язати обкоми та облвиконкоми, РПК й МТС:

а) негайно розгорнути в колгоспах ремонт причіпного та інш. реманенту колгоспів з тим, щоб до 1 лютого весь реманент колгоспів був відремонтований;

б) зорганізувати обов'язкове приймання відремонтованого реманенту спеціальними колгоспними комісіями;

в) забезпечити відповідне зберігання під накатами всього відремонтованого реманенту;

г) забезпечити завезення в колгоспи матеріальних частин і вугілля потрібних для ремонту колгоспного реманенту.

8) Пленум зобов'язує НКЗем, Уповнаркомрадгоспів та інші господарські організації цілком відремонтувати до початку весняної сівби весь парк вантажних автомашин і забезпечити вище використання машин, ніж торік.

9) Відзначаючи велику роботу, що її провели 1933 року промислові організації міст України в організації осінньо-зимового ремонту тракторів, сільгоспмашин та причіпного реманенту, пленум ЦК та ЦКК КП(б)У зобов'язує партійні організації міст розгорнути цього року ще ширше роботу щодо ремонту, подаючи допомогу підшефним МТС та колгоспам запчастинами, матеріалами і струментом, виділенням інженерів, посиленням

бригад кваліфікованих робітників і розгортанням серед робітників МТМ і майстерень МТС масово-політичної роботи.

2. Про підготування тягла до весняної сівби.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У констатує, що постанову ЦК ВКП(б) та ЦК КП(б)У про організацію догляду за тяглом у багатьох колгоспах не виконано.

Завдання підготування до весняної сівби вимагає від райпарткомів, райвиконкомів, МТС та політвідділів найсерйознішої уваги до питань підготування тягла.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У пропонує райпарткомам та політвідділам МТС:

1) Провести перевірку закріплення коней за кращими колгоспниками-ударниками, щоб не допустити знеособленої в їх обслуговуванні протягом зими.

2) Не пізніше, як 15 грудня закінчити скрізь перевіряти стан кінського поголів'я та корів, забезпечивши потрібний санітарний догляд.

3) Вилучити в окремі групи слабосилх коней, забезпечити їх особливо пильним доглядом і посиленими кормами.

4) Встановити найсуворіший контроль над правильним годуванням коней та корів (обов'язкове запарювання й замочування полови та січки різання соломи тощо), забезпеченням справжнім використанням для корму худоби концкормів, що є в колгоспі.

5) Забезпечити в усіх колгоспах незаймані фуражні фонди для передвесняного періоду та періоду весняних робіт, розподіливши їх і закріпивши за кожною бригадою.

6) Не пізніше, як 15 грудня закінчити перевірку всіх конюхів колгоспів, замінивши тих із них, які не забезпечують сумлінного догляду й підготування коней до сівби.

7) За місяць до початку весняної сівби поставити на відпочинок усю основну масу коней колгоспів і, насамперед, найслабших з них.

8) Використати зимовий період для підготування для весняних робіт тих корів, які цього року ще не були включені в роботу.

9) Вважати за потрібне провести на початку лютого організований, з участю всієї маси колгоспників, громадський огляд коня.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У ставить перед комсомолом України, як одне з бойових завдань, зорганізувати комсомол на боротьбу за здорового колгоспного коня.

10) Пленум доручає НКЗемові, притягнувши видагні наукові сили, розробити ряд профілактичних заходів для боротьби з сапом.

3. Про засипання насінних фондів і підготування агротехнічних заходів до весняної сівби.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У пропонує партійним організаціям закінчити повне засипання насінних та страхових фондів високоякісним та чистосортним насінням не пізніше як 10 грудня.

У всіх колгоспах повинно бути організоване перевіряння всього засівного зерна на схожість з тим, щоб колгоспи, які мають зерно недосить високої якості, змогли б обміняти його в колгоспах, які мають добротне зерно, придатне до сівби.

Фонд сортового насіння ярових культур, одержаний в наслідок урожаю цього року при правильній організації сортообміну, дозволяє забезпечити щодо ряду колоскових культур значне поліпшення сортового складу засівів.

Пленум ЦК та ЦКК зобов'язує Наркомзем, обкоми, РПК, МТС не-

гайно розгорнути роботу щодо організації сортообміну й намітити програму закладання насінників у кожній МТС з тим, щоб за найближчі 2—3 роки цілком забезпечити перехід на сортові засіви всіх колгоспів.

Завдання забезпечити високий урожай 1934 року вимагає від партійних організацій виняткової уваги до підготування й запровадження агротехнічних заходів.

1) Пленум ЦК та ЦКК зобов'язує обкоми, РПК, політвідділи МТС розгорнути негайно план великих робіт у боротьбі з бур'янами, з доведенням твердих завдань у знищенні бур'янів до кожного колгоспу та бригади, притягнувши всіх колгоспників, комсомольців та піонерів до масового походу за знищення бур'янів.

2) Запровадження на Україні сівозміни проходить з чималою затримкою і масовими порушеннями. Наступний рік є перший рік переходу на нормальну сівозміну. Пленум ЦК та ЦКК зобов'язує всі партійні організації протягом грудня місяця для степових областей і не пізніше лютого 1934 року для інших областей перевірити пов'язаність виробничих засівних завдань колгоспів та районів з прийнятими у колгоспах сівозмінами.

3) Проведена надрання сівба, а також яровізована сівба цілком себе виправдали. Пленум доручає Політбюро встановити розміри надранньої та яровізованої сівби на 1934 р., намітити програму, що забезпечує яровізовану сівбу, встановити тверді, що відповідають агротехнічним вимогам, строки сівби для окремих областей.

4) Одне з величезних досягнень цього року є включення широкої маси колгоспників у боротьбу за якість обробітку ланів. Серйозну роль в цій справі відіграли колгоспні та районні комісії якісного приймання робіт.

Пленум ЦК та ЦКК зобов'язує райвиконкоми й МТС протягом зими оформувати знов колгоспні та районні комісії приймання весняних польових робіт, забезпечивши включення в їх склад досвідчених та перевірених колгоспників.

Пленум ЦК та ЦКК зобов'язує обкоми, МТК та РПК забезпечити готування до весняної сівби приміських господарств ВРП, кооперації і індивідуальних городів робітників.

4. Про заходи до підготування сівби в радгоспах.

Пленум ЦК та ЦКК вважає, що парторганізації України повинні віддати значно більше уваги зміцненню радгоспів.

Пленум ухвалює:

1) Схвалити постанову ЦК КП(б)У про ліквідацію окремих скотарських трестів, розукрупнення зернових радгоспів і створення комбінованих зернотваринницьких радгоспів.

2) Визнати за потрібне перевести відділки та ферми на госпрозрахунок.

3) Обкомам та РПК зміцнити радгоспи, насамперед відсталі, керівними господарськими кадрами й спеціалістами.

4) Зобов'язати Уповнаркомрадгоспів, директорів трестів й радгоспів створити в усіх радгоспах власну харчову базу й закріпити за постійними робітниками та спеціалістами земельні ділянки під індивідуальні городи, подаючи допомогу в їх обробітку. Одночасно з цим розгорнути житлобудівництво в розмірах, що забезпечують корінне поліпшення житлових умов постійних робітників та спеціалістів радгоспів уже 1934 року. Поряд цього дирекціям радгоспів подати всебічну допомогу постійним робітникам та спеціалістам у збудуванні ними власних домів на присадибних землях радгоспів.

5) Зобов'язати директорів радгоспів та начполітвідділів негайно почати складати договори з колгоспами про набір робочої сили. Одночасно з цим зобов'язати директорів радгоспів зорганізувати в усіх найближчих до

радгоспів містечках та містах постійні вербувальні пункти для притягнення роботи місцевої людності.

6) Пленум відзначає цілком недозволене ігнорування радгоспами живої тяглової сили й дрібного с.-г. реманенту, який являє собою невідійману частину с.-г. виробництва. Пленум зобов'язує директорів та начальників політвідділів радгоспів забезпечити до початку сільсько-господарських робіт 1934 року збільшення в радгоспах живого тягла (виросування волів, купування коней) і придбання потрібного дрібного сільсько-господарського реманенту.

7) Пленум зобов'язує парторганізації взяти під свій контроль і керування готування весняної засівної кампанії бурякорадгоспів, що являють базу виробництва бурякового насіння.

5. Про підготування сівби в одноосібному секторі.

Досвід минулого року показав, що одна з найслабших ланок підготування до весняної сівби було підготування в одноосібному секторі.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У зобов'язує партійні організації уже тепер розгорнути підготування одноосібного сектора до весняної сівби і пропонує запровадити такі основні заходи:

- 1) Не пізніше 15-ХІІ-33 р. довести до кожного одноосібного двора тверді завдання щодо весняної сівби;
- 2) Зорганізувати по кожній сільраді перевіряння відведених земельних ділянок для сівби одноосібникам;
- 3) Негайно зорганізувати засипання насіння одноосібниками і перевірити відповідність наявності насіння до планових завдань щодо сівби;
- 4) Зорганізувати масову перевірку підготування тягла одноосібниками до весняної сівби, підготування супряги і забезпечити допомогу колгоспів одноосібникам в ремонті їхнього сільсько-господарського реманенту;
- 5) Зобов'язати РПК і політвідділи МТС розгорнути масово-пояснювальну роботу серед одноосібників, звернувши особливу увагу на боротьбу з намаганням куркуля підбити окремі групи одноосібників на саботування сівби;
- 6) Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У вважає за неправильне, що деякі керівники колгоспів гальмують приймання в колгоспи одноосібників. Пленум зобов'язує РПК і політвідділи МТС, посилити роботу серед трудящих одноосібників за втягнення їх у колгоспи.

В. Завдання культурної роботи на селі.

Успіхи організаційно-господарського і політичного зміцнення колгоспів, чимале зростання матеріального добробуту колгоспників являють собою потужну базу для нових досягнень культурного будівництва і культурної роботи на селі.

Більшовицькі колгоспи, що міцніють, ставлять щораз більші культурні запити, вимагають значно швидшого розгортання культурного будівництва на селі.

Пленум ЦК та ЦКК КП(б)У ставлять перед парторганізаціями такі основні завдання:

- 1) Створити в пунктах місцеперебування МТС зразкові будинки колгоспників, устаткувавши їх радіоустановами, кіно, стаціонарними бібліотеками, проєкційними апаратами з діапозитивами, розгорнувши в цих будинках колгоспників лекції та бесіди на політичні, агро-технічні та науково-популярні теми, голосні читання, школи неписьменних та малописьменних, театральні вистави, агротехнічні, музичні, спортивні гуртки, курси кросення та шиття для колгоспниць тощо.

Доручити культпропові ЦК спільно з Наркомосом та посекром НКЗемму за декадний строк розробити конкретні заходи і подати на затвердження ЦК.

2) Зобов'язати обкоми та облвиконками, Наркомос, ВУРПС,—зорганізувати для культурного обслуговування колгоспного села в зимовий період виїзди на село міських театрів, переїзні естрадні концертні групи, переїзні виставки малювання, посилення кращих художніх та учбових кінофільмів.

3) Зобов'язати видавництва «Партвидав», «Сільгоспвидав» та Всеукраїнське видавництво художньої літератури забезпечити масового читача на селі творами класиків марксизму та ленінізму, брошурами, що висвітлюють кращі зразки колгоспного будівництва, агротехнічною та агітаційно-пропагандистською літературою і кращими художніми творами класиків та сучасної радянської літератури.

4) Щоб поліпшити постачання селу всіх видів літератури, навчальних та наочних приладь, створити спеціальну книготорговельну організацію і розгорнути її мережу при всіх політвідділах МТС та радгоспів.

5) Збільшити завезення в грудні та січні місяцях на село радіоустаткування, музичних інструментів, зимового спортивного інвентаря, наочних навчальних приладь, дитячих грашок, годинників-ходиків тощо.

6) Поставити за найважливіше завдання партійних, радянських організацій підвищити культурні умови життя колгоспного села, борючись за чисту колгоспну хату, збудування по селах та залюднених пунктах лазень, організацію перукарень, упорядкування вулиць в селах, озеленення їх, насадження громадських садів, поліпшення шляхів тощо.

7) Доручити райпарткомам та політвідділам МТС узяти під безпосередній контроль роботу шкіл грамоти, ліквідацію неписьменності та малописьменності (облік неписьменних та малописьменних, забезпечення шкіл грамоти кадрами викладачів, підручниками, приміщенням, паливом, світлом).

Г. Про заходи до поліпшення партійно-масової роботи на селі.

Пленум ЦК та ЦКК відзначає, що на основі реалізації постанови ЦК ВКП(б) від 15-VI 1933 р., ЦК КП(б)У від 29-IV 1933 р. про роботу політвідділів і колгоспного осередку, КП(б)У добила значних наслідків у перебудуванні роботи сільських парторганізацій, у справі створення й зміцнення в колгоспах виробничих партосередків, партійно-комсомольського ядра та парторганізаторів і посилення керування осередків політичним та виробничим життям колгоспів.

Проте, чимала кількість колгоспних осередків працює ще незадовільно і вельми слабо виконує свою роль найважливішої ланки в справі керування колгоспами.

Пленум ЦК та ЦКК ухвалює:

1) Зобов'язати обкоми, посебри, облЗУ, РПК та політвідділи протягом грудня закінчити організаційне перебудування сільпарторганізації за виробничим принципом, згідно з постановами ЦК ВКП(б) та ЦК КП(б)У про колгоспний осередок.

Запропонувати всім обкомам, РПК та політвідділам МТС дбайливо переглянути розміщення партійних сил у кожному районі з тим, щоб не пізніше 15-I 1934 року, в усіх колгоспах були створені або осередки, кандидатські групи, парткомсомольське ядро, або виділені парторганізатори колгоспів.

Поряд з цього, одне з найважливіших завдань є добрати парторганізаторів у кожній колгоспній виробничій бригаді.

2) Підготування та перепідготування секретарів осередків, керівників кандидатських груп та парторгів колгоспів та бригад з числа кращих місцевих комуністів повинно стати за першочергове завдання всіх парторга-

нізацій і політвідділів МТС. Треба організувати протягом зими при всіх політвідділах МТС курси так, щоб протягом зимового періоду пропустити через них основну масу низових колгоспних партробітників.

Обкоми й посеكري ОблЗУ повинні забезпечити регулярну роботу обласних та міжрайонних курсів.

3) Найважливіша умова зміцнення колгоспного осередку, підвищення його боєздатності і впливу на маси колгоспників є рішуче поліпшення змісту роботи колгоспних осередків та підвищення ідейно-політичного рівня комуністів-колгоспників. РПК і політвідділи повинні протягом зимового періоду добитися зразкового поставлення середпартійної та масово-політичної роботи осередків і партійно-комсомольського ядра. У кожному колгоспному осередку та парткомсомольському ядрі треба забезпечити регулярне скликання партійних зборів. Запровадити в практику партроботи скликання політвідділами загальних зборів комуністів усього району діяльності МТС. Зорганізувати партійне навчання поголовно усіх комуністів і комсомольців. Політвідділ і РПК повинні притягти до себе на допомогу, щоб поставити партійну освіту в колгоспних осередках, парторганізації заводів, установ та ВИЩ'ів, що шефствують над колгоспами.

Обкомам, МПК та ЗПК зорганізувати постійні групи лекторів та доповідачів для систематичного обслуговування колгоспних осередків.

4) Найважливіше завдання сільських партійних та комсомольських організацій є організувати роботу підвищення агрономічних та технічних знань комуністів, комсомольців, що працюють в колгоспах. РПК і політвідділи повинні зорганізувати вивчення агротехніки та складних машин, забезпечити просування в колгоспи популярної агро-технічної літератури і організувати систематичні бесіди і інструктування з окремих агрономічних та технічних питань.

5) Пленум указує на потребу посилити роботу всіх парторганізацій і політвідділів із колгоспним активом і рішучіше висувати перевірених у боротьбі за більшовицькі колгоспи безпартійних колгоспників-активістів і особливо колгоспниць на керівну роботу в колгоспах.

**

Центральне завдання КП(б)У є тепер організувати більшовицьке підготування весняної сівби.

Партія вивершує господарський рік. Завдання партійних організацій є забезпечити більшовицьке керування розподілом наслідків господарювання. Підрахунок усіх прибутків, перевірка запису трудоднів і розподіл наслідків господарювання з участю широких колгоспних мас повинні бути організовані, як велика політична кампанія. Саме розв'язання цього найважливішого господарсько-політичного завдання буде за найкраще мірило роботи комсомольських організацій, радянських органів України.

Завдання більшовицького підготування весняної сівби вимагають від усіх парторганізацій комсомолу, рад піднесення нової хвилі активності та самодіяльності колгоспних мас, бойової мобілізованості комуністів, комсомольців і всіх колгоспників та колгоспниць-активісток, піднесення керування на вищій ступінь.

Пленум ЦК та ЦКК висловлює певність, що більшовики України, домігшись перших значних успіхів у ліквідації відставання сільського господарства за проводом ЦК ВКП(б) та вождя нашої партії тов. Сталіна, закріплять ці перемоги, зразково підготують і проведуть весняну сівбу і піднесуть сільське господарство України на ще вищий ступінь,—забезпечать високий, сталий більшовицький урожай і заможне колгоспне життя.

В. Ван і Б. Миронов.

Електрогосподарство УСРР в 1933 році та завдання підготовки його до зимового максимуму 1933-34 р.

(Закінчення*).

Дніпропетровська область

Своєрідність становища енергогосподарства основних промислових центрів Дніпропетровської області в 1933 році визначається вводом Дніпропетровської області в зимній максимум 1933 року складає 200 тис. квт. (6×62 т. квт) і з можливою віддачею в зиму 1933 року за умовами дебіта води—220—240 т. квт. Ця потужність в значній своїй частині залишається вільною, оскільки закінчення першої черги Дніпропетровської області випередило будівництво Дніпрокомбіната. Максимальне навантаження підприємств комбіната в першому півріччі 1933 року було недостатнім, щоб завантажити навіть один агрегат, в кінці року комбінат при накресленому графікові пуска його об'єктів, повинен взяти щось з 90 тис. квт. В зв'язку з цим повстає завдання використати потужність Дніпропетровської області для покриття потреби інших споживачів, які вже приєднані до мережі Дніпропетровської області, або яких можна буде приєднати до кінця року.

По суті промислові центри Дніпропетровської області, що вже зв'язані лініями пересилання з Дніпропетровськом—Запоріжжя, Дніпропетровське, Кам'янське, Никопіль—цілком можна було і задоволити електропотужністю і енергією від Дніпропетровської області. За перевищеними підрахунками Дніпропетровської області потреба цих районів в зимній максимум 1933 року складає 200 тис. квт, тоді як наявна (располагаемая) потужність Дніпропетровської області досягає, як ми вже відзначили, 220 тис. квт. Проте, через недостатню підготовку до прийому енергії Дніпропетровської області промисловими споживачами області, також з-за недостатнього розвитку мережі, відсутності низки потрібних електроприладів, фактичне використання потужності Дніпропетровської області буде значно нижче—близько 140 квт.

Роботи по переводу споживачів в приєднаних до Дніпропетровської області районах на енергію гідроелектростанції виправдують себе цілком вже з-за економії палива для власних електростанцій і парових машин підприємств. Економія палива, що реалізується в 1933 році, досягає 18 тис. т. на місяць (в кінці року), надалі при повному переводі приєднаних споживачів на струм гідроелектростанції, вона досягатиме 28 тис. т.

Слід, проте, ураховати, що з кінця 1934 року і дальші роки матиме місце обратний процес: потужність Дніпропетровської області забиратиме Дніпропетровський комбінат, в зв'язку з чим вся периферія станції повинна буде знов перейти на енергію вироблену на довізному паливі.

Основні заходи, що їх повинно перевести в життя за окремими районами Дніпропетровської області до кінця року, зводяться до:

*) Дир. Господарство України № 9—10.

1) Цілковитого переведу на енергію Дніпродес'а старого Запоріжжя з заводами «Комунар», «Інтернаціонал», ПРЗ і інш. Це дасть ефект в 5 млн. квтг на місяць.

2) Переводу Дніпропетровського на 75% на енергію Дніпродес'а, замість 60% на кінець першого півріччя. Це дасть ефект в 28 млн. квтг місячного споживання.

3) Часткового переведу зав. ім. Дзержинського на енергію Дніпродес'а з споживанням 8,3 млн. квтг на місяць і одночасно виробкою власної заводської станції на вільному доменному газі—6 млн. квтг на місяць.

Окремо від системи Дніпродес'а стоїть ще в цьому році Криворізький район, але й тут наявної потужності—30 тис. квт (по казанам), після вводу в жовтні третього агрегата на 24 т. квт на Криворізькій районній станції, вистачить цілком для задоволення потреби залізрудного басейна, будівництва нового металургійного заводу і інших споживачів (разом 25 т. квт).

Криворізька РЕС працює на донецькому паливі.

Слід відзначити, що це одна з кращих за експлуатаційними показниками станцій УСРР. Витрата умовного палива на вироблену квтг складає на ній 0,65—0,70 кг дорівнює показникам найдосконаліших і потужних районних централей Донбасу—Штерівки і Зуївки.

Це має велике значення в зв'язку з напруженим балансом палива в цьому році.

Наявність достатньої потужності станції для покриття потреб основних промислових центрів Дніпропетровської області—само по собі позитивне явище—треба сказати, мало й свої негативні наслідки, і перший з них той, що увагу до раціоналізації енергогосподарства споживачів, натиск на них в цьому відношенні з боку Дніпроенерго було послаблено. Також випало з планово-операційної діяльності районної енергофілії питання про регулювання графіка навантаження і економію потужності, що є обов'язковою народно-господарчою вимогою в умовах соціалістичного господарства, незалежно від можливого тимчасового лишку генеруючої потужності, як то має місце в Дніпропетровській області.

Районове енергоуправління, як і планові організації області, пішли в питанні споживання енергії в значній мірі шляхом самопливу.

В цьому виявилась й загальна слабкість всіх енергопостачальних організацій; подруге тут виявилось шкідливе захоплення «кон'юнктурою», коли питання якнайповнішої реалізації потужності Дніпродес'а не було пов'язано з другим завданням, не менш обов'язковим: плануванням якісних елементів процесу споживання електроенергії.

Проте, в галузі правильного використання моторів і іншого електроустаткування, в питаннях рівня коефіцієнта потужності втрат енергії, аварійності становища в Дніпропетровській промисловості не краще, ніж в інших областях.

Тут ми маємо ще майже непочату роботу, за яку енергофілії і споживачам енергії слід взятись як можна скоріше.

Одним з завдань на шляху зміцнення планового керівництва енергогосподарством області, є посилення організаційного зв'язку Дніпродес'а з системою Дніпроенерго, по суті їх об'єднання.

Зараз цей зв'язок ще недостатній. Дніпродес'а входить до останнього часу в Управління будівництва Дніпрокомбінату, в той час, як ця потужна станція, що вже більше року на ходу, своїм матеріальним господарством, лініями пересилання далеко вийшла за межі комбіната і фактично вже стала вузловою частиною важкої енергетичної системи області.

Київ

На початку першої п'ятирічки в місті Києві було закінчено будівництво районної електростанції потужністю 21 тис. квт, що відразу ліквідувало напруження в електропостачанні і значно зміцнило електрогосподарство міста. Проте, інтенсивний зріст на протязі першої п'ятирічки всіх галузей господарства міста, зокрема, потреби хутко зростаючої промисловості, швидко привели до того, що електрогосподарство знов стало «вузьким місцем» в господарчому і культурному розвитку міста.

Осінньо-зимовий максимум електричного навантаження в 1932 році в місті Києві був проведений у виключно напружених умовах електропостачання. Потреби міста в електроенергії, що складала під час максимуму 28 тис. квт при жорстокому регулюванні графіка споживання, відповідала фактично потужність станцій лише в 27,6 тис. квт при встановленій потужності цих станцій в 41,3 тис. квт. Отже, станції, працюючи без всякого резерву, не були в стані покрити, навіть й цієї зменшеної регулюванням потреби.

Можливості електропостачання лімітувались також і технічним станом електромережі, пропускна здатність якої дорівнювала лише 26 тис. квт.

До цього ж значно ускладнили проходження максимуму серйозні аварії на київських станціях, що частково пояснювались зношеністю частини устаткування, але в значній мірі мають бути віднесені за рахунок недоліків в експлуатації станції.

Зимовий максимум 1933 року Київ має перевести при встановленій потужності станцій, що була торік. Закінчення будівництва КТЕЦ Півд. залізниць—12 тис. квт переходить на 1934 рік, а другої черги КРЕС—24 тис. квт переходить на 1935 рік. Маючи на увазі, що потреби міста в енергії проти минулого року зросли, це ставить особливо серйозні вимоги щодо підготовки електрогосподарства до переведення максимуму.

Потреби міста в електричній потужності на час наступного максимуму за підрахунками місцевих органів становлять 40 тис. квт. В наслідок значної роботи, що проведена київськими місцевими організаціями в справі регулювання максимуму навантаження,—під час якої було обслідувано понад 230 підприємств, з'ясовано їх справжні потреби в електроенергії і опрацьовано заходів до раціоналізації електроспоживання і регулювання графіка навантаження—цю потребу знижено до 35 тис. квт з таким розподілом по окремих групах споживачів:

1) Промисловість	9,5 тис. квт.
2) Освітлення	10,5 » »
3) Трамвай і водогін	7,0 » »

27,0 тис. квт.

Втрати в мережі і витрати на власні потреби 8,0 тис. квт.

Разом . . . 35 тис. квт.

В зв'язку з тим, що наявні київські станції минулого року не справились з покриттям значно меншого максимуму (порядку 28 тис. квт), завдання впорядкування існуючого електрогосподарства набирають для Києва особливої гостроти і актуальності та вимагають енергійної підготовчої роботи

В чому полягали ці завдання?

Насамперед, потрібно було провести ґрунтовнішу роботу щодо впорядкування казанових станцій, фактична потужність яких значно відстає від генераторної потужності станцій. На початок біжучого року розрив потужності казанів і генераторів складав на старій київській станції (ДЕС № 1)—3.600 квт і на новій районній станції (ДЕС № 2)—6 тис. квт,

цебто біля 10 тис. квт потужності київських станцій було законсервовано в наслідок незадовільного технічного стану казановень.

Для впорядкування казановень мало бути реалізовано низку заходів,—насамперед установка двох нових казанів на ДЕС № 1 (один закінчено, другий мав бути закінчений 10-IX), реконструкція і екранування чотирьох казанів на ДЕС № 2 (три закінчено, четвертий має бути закінчений 1 жовтня), впорядкування паливоподачі на обох станціях, зокрема вдосконалення механізації і паливоподачі на ДЕС № 2 (КРЕС), спорудження водочистки на обох станціях тощо. Крім цього, на ДЕС № 1 провадиться повна реконструкція топок шести казанів з переводом їх з рідкого палива на тверде; роботи по переводу чотирьох казанів вже закінчено, а по двох—мають бути закінчені в кінці березня. В наслідок цієї реконструкції в казановні ДЕС № 1 в біжучому році буде переведено на тверде паливо 8,3 тис. квт, або 53% від загальної потужності, в той час, як до реконструкції потужність вугільних казанів складала лише 7%.

Серйознішу увагу повинно приділити переведенню планового попереджувального ремонту. На станціях провадиться і має бути закінчено в жовтні ремонт і ревізію генераторів, ремонт резолюторів, смоків, моторів власного користування, ревізію та ремонт дизелів тощо.

Також одним з першочергових завдань впорядкування електрогосподарства м. Києва є робота в галузі реконструкції електромережі міста і збільшення її пропускної здатності до потрібних розмірів. Важливість переведення цієї роботи, крім потреби збільшення пропускної здатності мережі, підкреслюється ще виключно великими втратами в останній, що, як наслідок недосконалості і зношеності мережі, становлять 16% до загальної виробки електроенергії. Для впорядкування мережі провадяться роботи щодо спорудження 9 нових трансформаторних кіосків, прокладки двох нових фідерів, влаштування нових високовольтних ліній тощо.

Надзвичайно важливою і найменш забезпеченою ділянкою підготовки київських станцій до максимуму є забезпечення їх запасними частинами і деталями, замовлення на які недозволено зтягують різні заводи—постачальники. На цю ділянку повинно звернути найбільшу увагу, щоб повністю забезпечити станції всіма потрібними матеріалами, деталями тощо. Особливої уваги вимагає також постачання станцій паливом і вогнетривалом.

Наслідком всієї підготовчої роботи Київські станції зможуть підчас максимуму нести навантаження в 35 тис. квт, що розподілятиметься між ними в такий спосіб:

ДЕС № 1	12 тис. квт.
ДЕС № 2	19 » »
Дизель-моторні і блокстанції	4 » »
Разом	35 тис. квт.

При цій максимальній для київських станцій робочій потужності і за умови жорстокого регулювання споживання електроенергії,—станції працюватимуть на межі своєї потужності і без всякого резерву.

В цих умовах висока якість експлоатації станцій і мережі підчас максимуму є вирішальною вимогою.

Одеса.

Електропостачання Одеси за останні роки надзвичайно напружено. Систематичні виключення районів міста мають місце не тільки в зимні місяці максимуму навантаження, але й літом, коли навантаження спадає.

Дві електричні станції Одеси явно не можуть задовольнити потреби промисловості і комунального господарства. Стара станція встановлена в 1910 р. і в значній мірі амортизована; друга, що в основному встановлена після революції, має також низку серйозних технічних дефектів. Аварії в

зиму 1932-33 р., що з'явилися наслідком цих факторів, до яких приєдналися погане технічне керівництво і помилки в експлоатації, ще сильніш ускладнили становище. Стало ясно, що поруч з заходами по ремонту і налагодженню існуючого устаткування, повинно прийняти термінових заходів щодо поширення існуючої потужності станцій.

Це було зроблено на початку року, коли за постановою РПО устаткування Дніпропетровської комунальної станції—2 турбогенератори в 9 тис. квт і 4 казани було передано Одесі.

З травня м-ця почато будівництво і слідом за цим монтаж нового устаткування. Перший агрегат і 4 казани з робочою потужністю 4 тис. квт повинні увійти в експлоатацію в першій половині листопада, другий турбогенератор і два казани—в грудні м-ці. Треба відмітити, що це терміни надзвичайно короткі. Управа енергокомбіната і місцеві організації зуміли розгорнути швидко і енергійно будівництво, і коли зобов'язання пустити агрегати в визначені терміни буде виконано, то це буде великою перемогою будівників. Проте, слід відмітити, що на кінець вересня було відставання проти планового графіка будівничих робіт на 2-3 декади по окремих ділянках.

Якщо перейти до загальної характеристики зимового максимуму по Одесі, то слід поперше відзначити, що основні елементи баланса на сьогодні ще недостатньо перевірені.

Місту за підрахунками Енергокомбіната потрібно в період зимового максимуму 30 тис. квт; після мобілізації всіх ресурсів потужності на станціях і блокстанціях, за вводом нового агрегата включно, покриття можна довести до 26,6 тис. квт; таким чином, залишається дефіцит, якого передбачається покрити регулюванням графіка навантаження.

При більш-менш сзнайомленні з методами визначення потреби виявляється, що в 30 тис. квт. включається 2 тис. квт. «навантаження» абонентів, яким відмовлено в приєднанні, тобто фактично не існуючих абонентів. Отже, залишається потреба реально-існуючих абонентів в розмірі біля 28 тис. квт.

Такі ж «розрахункові» накидки виявляється при перевірці інших елементів плану потреби. Можна вважати, що потреба міста в умовах вільного графіка при задоволенні всіх потреб складатиме в грудні-січні не більш 27 тис. квт—проти 18,5 тис. квт., в серпні цього року.

Заходи щодо регулювання графіка навантаження по місту повинні дати 3-4 тис. квт зниження максимуму, з них 2 тис. квт дає перенесення другої зміни на низці підприємств на третю, 1,5 тис. квт—рівномірний розподіл вихідних днів і годин початку роботи.

Отже, регульований максимум складатиме 23 тис. квт. Слід підкреслити, що питання регулювання споживання було найслабшим місцем в енергопостачанні Одеси до останнього часу, не зважаючи на те, що електробаланс напружений весь час і в липні м-ці виключалось щодобово 1-2 тис. квт.

Енергопостачальницькі організації міста, при мовчазній «підтримці» місцевих і обласних планових організацій, пішли шляхом найменшого опору, вважаючи за краще залишати райони міста без світла, а деякі підприємства без силової потужності замість активно битись за зниження споживаної потужності шляхом здійснення планового регулювання графіка навантаження по місту.

Тільки за останні 1-2 тижня вересня під натиском центральних і урядових органів було вжито заходів по обмеженню максимумів навантаження підприємств і регулюванню графіка по місту.

На місцеві і обласні планові органи, зокрема на Уповнаркомважпром, а також на громадські організації підприємств покладається завдання здійснювати контроль над переведенням в життя цього графіка, перевести

широку громадську кампанію на підприємствах і на станціях навколо цього питання.

Без живої громадської перевірки здійснення вживаних заходів є загроза, що обов'язкова постанова Міськради, яка встановлює порядок регулювання графіка, залишиться формальним документом.

В частині покриття, переведення всіх ремонтів, частково реконструкції казанів і турбогенераторів станції дасть змогу держати робочу потужність старої станції на рівні 18-19 тис. квт в жовтні-листопаді і 20 тис. квт—в грудні. В листопаді додатково ввійдуть 3,5 тис. квт, а в грудні—7 тис. квт нових агрегатів, демонтованих в Дніпропетровському (ввійдуть 2 турбіни на 9 тис. квт, але робочу потужність їх лімітуватимуть казани); на решті, блокстанції заводів дадуть 1.600 квт. Таким чином, місто матиме в листопаді потужність станцій і блокстанцій в 24 тис. квт, а в грудні—біля 28 тис. квт. Ці розрахунки ідуть вище запропонованих Енергокомбінатом і місцевими плановими органами, які, слід сказати, просто йшли до останнього часу на поводу Комбіната в визначенні режиму роботи станцій, їх якісних показників і тих вимог, яких повинно поставити до станцій в частині віддачі потужності.

Між тим Енергокомбінат вважає за краще вести казановні обох станцій на «тихому ході», задає занижені показники пароз'єму казанів і одночасно планує підвищені на 10-15% проти нормальних показники витрати пари на 1 віроблену кіловатгодину. Що це так, видно хоча б з такого факта.

Відомо, що казани на мазуті дають більшу,—на 20-40%,—видатність пари, ніж на вугіллі. В той же час Одеський енергокомбінат, що тепер переводить 6 казанів першої станції на вугілля, твердить, що продукційність цих казанів після переводу на вугілля,—не зважаючи на те, що вони працюватимуть на ручних ґратах без штучної тяги,—залишиться такою ж, як і раніш підчас роботи на мазуті. Це може статись тільки тоді, коли підчас роботи на мазуті казани не давали повної продукційності. Низьку паровидатність (20 кгм³) заплановано для великих казанів другої станції,—3 казани по 580 м²,—які виходять з капітального ремонту, знаходяться в задовільному стані і працюватимуть в зимовий максимум на мазуті.

Потрібна компетентна технічна перевірка здатності казанів, які становлять «вузьке місце» станцій і лімітують їх робочу потужність.

При мобілізації всіх наявних ресурсів потужності станцій і блокстанцій в листопаді і грудні не повинно бути виключень районів міста, що ввійшло в постійну практику енергопостачання міста, а в жовтні шляхом додаткового регулювання графіка навантаження,—зокрема по трамваю, рух якого протягом двох-трьох годин ввечері місцеві органи уперто відмовляються обмежувати—можна обмежити виключення районів на рівні 1,5 тис. квт. Слід відмітити, що гострота становища в Одесі в вересні-жовтні в значній мірі утворюється в зв'язку з заміщенням ремонтів і перевода станцій на вугілля. Ці роботи скупчуються перед самим максимумом, в зв'язку з чим саме тепер виходять з експлоатації агрегати, які повинні були вже нормально працювати.

Досвід Одеси, як і інших районів, змушує різко поставити питання про своєчасний початок, вже починаючи з перших кварталів року, всіх капітальних ремонтів і реконструкції станцій і мережі, з тим щоб закінчити підготовку до зимового максимуму не пізніш 3-го кварталу.

Комунальні електростанції

Особливої уваги вимагає справа забезпечення електропостачання цілої низки середніх міст України, що їх обслуговують переважно комунальні станції. Коли перша п'ятирічка в галузі електробудівництва по Україні в

цілому виконана повною, то саме в галузі зміцнення і поширення комунальних електростанцій цих середніх і дрібних міст перший п'ятирічний план в певній мірі недовиконано.

В цілій низці міст України (Херсон, Полтава, Кременчук, Вінниця, Бердичів, Гумань, Зінов'ївське, Суми, Конотоп, Чернігів, Тульчин, Ніжин, Суми, Бердянське, Мелітопіль та інші) має місце жорсткий дефіцит електроенергії, що на протязі декількох років лімітує господарський і культурний розвиток цих міст.

План 1933 року накреслював зміцнення потужності електробудівництва лише в певній обмеженій кількості міст, причому всі об'єкти електробудівництва, які в цей план були включені, розпочато в 1931 і 1932 році.

Основними об'єктами цього плану було спорудження нових паротурбинних електростанцій в містах Херсоні (2 турбіни по 3 тис. квт), Бердичеві (1 турбіна в 3 тис. квт) і Вінниці (1 турбіна в 3 тис. квт) і поширення Кременчуцької міської станції установленням також одного агрегата в 3 тис. квт.

Крім цих електростанцій накреслено було ще будівництво декількох дрібних електростанцій в західних районах України, що до цього часу відставали в галузі електробудівництва, а саме в містах Новоград-Волинському, Олевському, Коростишеві, Кам'янці-Подільському, Юринці, та впорядкування електрогосподарства інших міст УСРР, зокрема реконструкція і перевод на буре вугілля казанів Зінов'ївської електростанції.

Окремим і надзвичайно важливим завданням плану 1933 р. є розвиток міських розподільчих мереж в містах Донбасу і реконструкція та поширення їх в районах Дніпровської високовольтної мережі (Дніпропетровське, Запоріжжя).

Електропостачання цих міст, не зважаючи на наявність достатньої кількості енергії, також знаходиться під загрозою прориву в наслідок відсутності або непристосованості наявних розподільчих мереж.

Фактичний перебіг комунального електробудівництва явно незадовільний. Будівництво електростанцій, що в нормальних умовах повинно було бути закінчено на протязі 10-11 місяців (Херсон, Бердичів, Вінниця, Кременчук), розтяглося майже на три роки, що безумовно спричиниться до значного подорожчання його. Планові терміни будівництва в біжучому році зірвано; жодна з цих будов їх не дотримує, будівельні роботи по більшості станцій не закінчено, ще гірше проходить справа з монтажними роботами і спорудженням допоміжних приладів; виключно погано поставлено постачання будівництвам потрібних матеріалів і устаткувань.

Пуск першого генератора Херсонської електростанції затримується відсутністю вогнетривалу для закінчення казановні, і монтаж турбин не закінчено, Кременчуцька станція не має смоків, кипятильних рур і шамоту, затримується будівництво підвищувальної підстанції для передачі енергії на Крюківський вагоно-будівельний завод, затримується сушка і перевірка генератора. На Вінницькій станції лише розпочато монтаж генератора, значно відстало спорудження смокової станції, паропроводу, водопідготовки, електроустаткування тощо.

Зовсім відстало будівництво Бердичівської електростанції, що не одержала ще устаткування. Не закінчені роботи і щодо переводу Зінов'ївської електростанції на буре вугілля.

Виключно незадовільно проходить виконання плану будівництва й спорудження електричних мереж в містах Донбасу, в Харкові, Запоріжжі і Дніпропетровському. Найгірше план будівництва електромережі виконується в містах Донбасу. Будівництво не забезпечено кабелем та іншим устаткуванням.

Такий стан будівництва стався в наслідок виключно незадовільного керівництва та технічного догляду за перебігом робіт, недостатнього вивчен-

ня цього будівництва, незадовільної якості планування і недостатньої уваги до цих будівництв з боку відповідних центральних і обласних організацій. Тому основною передумовою успішного виконання плану електробудівництва в якнайближчий термін є енергійна і бойова робота цих організацій.

Другим завданням в галузі комунального електрогосподарства є, нарешті, налагодити технічне керівництво експлуатацією станцій. До цього часу НКГосп не лише не керує цією галуззю роботи, але і просто не знає фактичного стану. Проте експлуатаційні показники роботи окремих станцій, випадки аварій, що мають місце в окремих містах доводять, що увага до покращення якості показників роботи комунальних станцій конче потрібна.

НКГосп, обласні організації, насамперед Облплани повинні рішуче перебудувати свою роботу щодо планування і керівництва комунальним електрогосподарством так в галузі капітального будівництва, як і в справі експлуатації.

Час, що залишився до початку сезонного напруження в роботі комунальних електростанцій, потрібно повною мірою використати до ліквідації всіх дефектів в їх роботі.

**

Аналіз перебігу виконання плану 1933 року в галузі електрогосподарства і стану його підготовки до максимуму вскриває цілу низку загальних рис і дозволяє зробити низку висновків, що мають загальне значення для всіх районів.

Поперше слід відзначити, що керівництво електрогосподарством в більшості районів України до останнього часу не перебудувалось відповідно до рішучих вказівок партії і уряду.

Практика експлуатації станцій, що в біжучому році відзначається високою аварійністю, недозволене затягування капітальних робіт і ремонтів, недостатня активність, а в більшості районів повна бездіяльність в справі раціоналізації споживання електроенергії та регулювання графіка навантаження—все це свідчить про те, що центральна директива січневого пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) про опанування і освоєння нового устаткування, про рішуче поліпшення господарського керівництва в цій ділянці господарства виконується зовсім незадовільно. В той же час зазначені завдання саме щодо електрогосподарства мають бути поставлені з особливою гостротою і актуальністю, оскільки електрогосподарство має виключне значення для забезпечення безперебійної роботи всіх галузей господарства.

Більшість районних енергоуправ Головернерго пленталось в хвості робіт на підготовці до зимового максимуму, що провадилися за ініціативою місцевих організацій (місцевих КК, партійних та планових органів), недостатньо загострювали найбільш пекучих питань цієї підготовки, недостатньо боролись за впорядкування свого господарства і, навпаки, часто-густо ставали на шлях замазування проривів і небезпечних ділянок і робили спроби висвітлювати стан електрогосподарства у безтурботних тонах.

Другий момент, що його слід відзначити, це запізнення в переведенні основних реконструктивних капітальних робіт, зосередження їх на останні місяці року і в зв'язку з цим—збіг з безпосередньою підготовкою до осінньо-зимового максимуму (планово-попереджувальний ремонт, ревізія агрегатів тощо).

В зв'язку з цим, в низці районів в серпні-вересні-жовтні велика кількість агрегатів перебувала в ремонті і реконструкції, що обмежувало потужність в роботі. Труднощі електропостачання, зв'язані з цією причиною, давалися взнаки вже в ці місяці в Одесі, Харкові, по окремих районах Донбасу тощо.

Значно відбилися на справі підготовки електрогосподарства до максимуму недолики постачання матеріалів, устаткування і запасних частин та невиконання заводами замовлень електрогосподарства.

Проте, відзначаючи всі ці негативні риси підготовки електрогосподарства до максимуму, слід підкреслити, що в наслідок уваги і активної допомоги в цій справі з боку уряду та партійних організацій цілу низку дефектів виправлено, низку потрібних заходів по лінії постачання устаткуванням, регулювання графіка навантаження тощо здійснено, і районні управи, енергоуправи зараз мають достатні умови для того, щоб за час, що залишився до періоду максимуму, закінчити повнотою накреслені заходи і привести електрогосподарство УСРР в повну готовість до забезпечення безперебійного електропостачання.

Всі райони, стан яких було докладно висвітлено вище, матимуть на час максимуму потужність достатню для покриття регульованого максимуму навантаження. Але при цьому всі райони, крім Дніпропетровської області, працюватимуть з недостатніми резервами, особливо Донбас, Київ і Одеса.

Звідси повстає завдання особливо підсилити відповідальність оперативно-технічного керівництва експлуатацією станцій і систем, а також пильно підготувати персонал до роботи в напружених умовах. Уважне вивчення персоналом станцій помилок експлуатації минулого року має стати засобом усунення всілякої можливості їх повторення в майбутньому. Для цієї ж мети потрібно забезпечити пильне і повсякденне стеження за роботою кожного окремого агрегата, використовуючи повністю контрольно-вимірні приладдя, своєчасно вживати запобіжних щодо аварії і всіляких порушень роботи енергогосподарства заходів. Забезпечення безперебійного постачання основним споживачам електроенергії весь колектив робітників і фахівців енергетичної системи має усвідомити, як важливіше господарсько-політичне завдання.

Класові вороги-шкідники не раз вибирали електростанції метою своїх контрреволюційних дій. Останній процес шкідників на електростанціях Союзу, що вскрив шкідництво також і на електростанціях Донбасу (Зуївка), особливо підкреслює потребу підвищення класової пильності на цій ділянці соціалістичного господарства. Повсякденна і систематична боротьба з проявами всілякого нехлюйства, самозаспокоєння, недбайливого ставлення до дорученого агрегата, боротьба за рішучу перебудову всієї системи керівництва електростанціями на основі рішень ЦК ВКП(б) і Раднаркому про Донбас і транспорт—має бути розгорнута по всій лінії енергетичного фронту.

Поставимо електростанції, підстанції і мережі в ряди зразкових соціалістичних підприємств.